

Der kan være potentiale i at dyrke vikke og rug til ensilering før majssåning ifølge kvægrådgiver Hans Lund. Men rugen bør ikke være skredet igennem som på billedet her, hvis man har ambitioner om mere end kviefoder.

Tekst og foto: Malthe Karstensen

Her høster de to gange om året

På den økologiske forsøgsgård i Trenthorst i det nordlige Tyskland høster de ensilage af vintersæd før majssåningen. Et smalt høstvindue for vintersæden gør det svært at efterligne.

Da Innovationscenter for Økologisk Landbrug i juni afholdt en studietur til Tyskland, gik turen blandt andet forbi Thünen-Instituttet i Trenthorst i det nordlige Tyskland tæt på Lübeck. Her forsker man i økologisk landbrug med både forsøgsmarker og husdyr.

Vintersæd som mellemafgrøde forud for majs er en af de ting, som tyskerne undersøger mulighederne for. Her forsøger de sig med vinterrug, vintervikke og vinterært til enten grøngødning eller ensilering, før majs kommer i jorden.

”Det er der flere danske landmænd, der har gjort for 20 års tid siden. Det var typisk rug, der blev brugt, og det blev ensileret omkring 10. maj som grønrug. Men det er der ikke mange, der har gjort de seneste år,” fortæller kvægrådgiver Hans Lund fra ØkologiRådgivning Danmark, der var en af de 25 landmænd og konsulenter, som deltog på studieturen.

Årsagen til, at danske landmænd er gået væk fra det igen, er formentlig af praktisk karakter.

”Man har et meget lille vindue til at høste vintersæden i. Enten er der for lidt at køre efter, og hvis man kommer for sent, bliver det for tungt fordøjeligt. Det er de erfaringer, jeg kan huske med rug til ensilering,” siger Hans Lund.

Potentiale i rug og vikke

I Trenthorst fungerer forsøgsparcellerne med vintersædsafgrøderne i renbestand mest som referenceparceller. Det er samdyrkningen af rug og vikke eller rug og vinterært, der er interessant, da vikke og ært begge er kvælstoffikserende afgrøder. Foruden at de fint kan indgå i ensilagen, er der samtidig en eftervirkning af kvælstof, som kan komme majs til gode.

Vinterært har man ikke haft den store succes med at få til at overleve vinteren herhjemme ifølge Hans Lund. Til gengæld ser han potentiale i en blanding af vikke og rug.

”Det kunne være spændende, hvis nogen ville prøve rug og vikke forud for majs. Vikke er da rimelig stabil, hvis den bliver sået tidligt nok, og den fylder allerede en del omkring 10. maj. Jeg tror da helt sikkert, at der kan være potentiale i det,” siger Hans Lund og tilføjer, at vikken bør sås før rugens normale såtidspunkt i oktober.

”Der er ingen tvivl om, at blandingsafgrøder har et højere udbyttepotentiale, men det her vil være et supplement og kommer nok under ingen omstændigheder til at udgøre det eneste foder,” siger han.

Danske landmænd har haft svært ved at få succes med vinterært.

Smalt høstvindue

I Trenthorst var det ikke alle parcellerne med vintersædsafgrøder, der var blevet høstet i starten af juni. Under normale omstændigheder ville ensileringen have været overstået, og majsene være sået – og fremspiret – på det tidspunkt. Det tydeliggør, at høstvinduet kan være en udfordring, hvis vejrliget ikke er med én.

”Optimalt set skal man ensilere to timer, før rugen skrider, ellers bliver den tungt fordøjelig. Jeg synes ikke, at det, vi så i Tyskland, var egnet som malkekofoder, da det var skredet godt igennem. Det kunne fint bruges til kviefoder, men de fleste har kviefoder nok i den græsensilage, der ikke er blevet godt nok,” siger Hans Lund.

Resultaterne fra Thünen-Instituttet foreligger endnu ikke, men forskerne skal bl.a. undersøge forskellige høsttidspunkters indvirkning på foderværdien – herunder også til enmavede dyr som grise.

Umiddelbart tegner sig der et positivt indtryk af forsøget, fortalte forsker Herwart Böhm til deltagerne på studieturen. Ifølge ham øger kombinationen af grøngødning, foderproduktion og sen sået majs udbyttet med to ton tørstof pr. ha.